

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра електричної інженерії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Л.Л.Бачурін

« ____ » _____ 20__ р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИ РОЗРАХУНКУ І ОПТИМІЗАЦІЇ РЕЖИМІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНИХ
СИСТЕМ**

галузь знань 14 Електрична інженерія
спеціальність 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка

Факультет комп'ютерно-інтегрованих технологій, автоматизації, електроінженерії та
радіоелектроніки

Робоча програма навчальної дисципліни «Методи розрахунку і оптимізації режимів електроенергетичних систем» для студентів освітнього ступеня «магістр» галузі знань 14 – Електрична інженерія, спеціальності 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка.

«_____» _____ 2020 року. 7 с.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри електричної інженерії

Протокол № 8 від « 18 » грудня _____ 2019 р.

Завідувач кафедри електричної інженерії

(_____) к.т.н., доц. Колларов О.Ю.
(підпис)

«_____» _____ 2020 р

Декан факультету ФКІТАЕР

(_____) к.т.н., доц. Петелін Е.А.
(підпис)

«_____» _____ 2020 р

Схвалено Науково-методичною комісією

Протокол № 2 від « 25 » грудня _____ 2019 р.

«_____» _____ 20__ р.

Голова _____ (Сивокобиленко В. Ф.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

©ДонНТУ, 2020 рік

©Шейна Г.О., 2020

1 Опис навчальної дисципліни
«МЕТОДИ РОЗРАХУНКУ І ОПТИМІЗАЦІЇ РЕЖИМІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМ»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 8	Галузь знань 14 Електрична інженерія	ДВС	
Модулів –	Спеціальність 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	–
Індивідуальне науково-дослідне завдання: -		Семестр	
Загальна кількість годин – 240		2-й	–
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 9	Освітній ступінь: «магістр»	Лекції	
		48 год.	–
		Практичні, семінарські	
		48 год.	–
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		144 год.	–
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,67

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни є формування знань про методи розрахунку режимів електроенергетичних систем і засоби оптимізації режимів електроенергетичних систем.

Завдання дисципліни – формування теоретичних знань та практичних навичок у майбутніх фахівців з електричних систем і мереж відповідно до поставленої мети.

В результаті вивчення дисципліни «Методи розрахунку й оптимізації режимів електроенергетичних систем» даного курсу студент повинен

знати:

- основні явища і процеси, що протікають в електричних мережах та їх елементах;
- основні математичні моделі елементів електричних мереж;
- методики виконання розрахунків ustalених режимів електричних мереж;
- заходи щодо підвищення економічності роботи електричної мережі.

вміти:

- виконувати розрахунок режиму чисельними методами;
- виконувати розрахунок режиму з урахуванням втрат потужності в елементах мережі;
- виконувати розрахунок режиму з урахуванням регулюючих пристроїв на силових трансформаторах і в системі;
- виконувати розрахунок режиму з урахуванням впливу компенсуючих пристроїв;
- виконувати розрахунок режиму електричної мережі різної конфігурації.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДИ РОЗРАХУНКУ СТАЛИХ РЕЖИМІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМ

Тема 1. Загальна характеристика режимів електроенергетичних систем. Класифікація режимів. Параметри сталих режимів.

Тема 2. Рівняння режимів. Метод вузлових напруг. Форма балансу потужностей.

Тема 3. Застосування алгебри матриць для розрахунку режимів.

Тема 4. Розрахунок режимів електроенергетичних систем в окремих випадках. Методи розрахунку режимів розімкнених мереж «за даними початку» і «за даними кінця». Методи розрахунку режимів простих замкнених мереж з однаковою напругою джерел живлення (окремий випадок – кільцеві мережі) і з різними напругами джерел.

Тема 5. Чисельні методи розв'язання рівняння режиму. Метод Зейделя. Метод Ньютона. Модифікація метода Ньютона.

Тема 6. Алгоритмізація методів розрахунку режимів електроенергетичних систем.

Тема 7. Особливі режими електроенергетичних систем. Розрахунок несиметричних режимів методом фазних координат. Розрахунок несиметричних режимів методом симетричних складових. Розрахунок неповнофазних режимів. Розрахунок несинусоїдальних режимів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОПТИМІЗАЦІЯ РЕЖИМІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМ

Тема 8. Методи оптимізації режимів електроенергетичних систем.

Тема 9. Оптимізація розподілу активної потужності між електростанціями.

Тема 10. Оптимізація режиму електричної мережі за напругою, реактивною потужністю і коефіцієнтам трансформації.

Тема 11. Характеристика інших задач оптимізації.

4. Структура навчальної дисципліни
« Методи розрахунку й оптимізації режимів електроенергетичних систем »

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма навчання						заочна форма навчання					
	усього	У тому числі					усього	У тому числі				
		лекції	пр.р.	лаб.р.	СРС	ІНЗ		лекції	пр.р.	лаб.р.	СРС	ІНЗ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДИ РОЗРАХУНКУ СТАЛИХ РЕЖИМІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМ												
Тема 1. Загальна характеристика режимів електроенергетичних систем.	20	4	4		12							
Тема 2. Рівняння режимів.	20	4	4		12							
Тема 3. Застосування алгебри матриць для розрахунку режимів.	20	4	4		12							
Тема 4. Розрахунок режимів електроенергетичних систем в окремих випадках.	20	4	4		12							
Тема 5. Чисельні методи розв'язання рівняння режиму.	28	8	8		12							
Тема 6. Алгоритмізація методів розрахунку режимів електроенергетичних систем.	20	4	4		12							
Тема 7. Особливі режимів електроенергетичних систем.	20	4	4		12							
Разом за змістовим модулем 1:	148	32	32		84							
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОПТИМІЗАЦІЯ РЕЖИМІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМ												
Тема 8. Методи оптимізації режимів електроенергетичних систем.	23	4	4		15							
Тема 9. Оптимізація розподілу активної потужності між електростанціями.	23	4	4		15							
Тема 10. Оптимізація режиму електричної мережі за напругою, реактивною потужністю і коефіцієнтам трансформації.	23	4	4		15							
Тема 11. Характеристика інших задач оптимізації.	23	4	4		15							
Разом за змістовим модулем 2:	92	16	16		60							
Разом :	240	48	48		144							

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Визначення параметрів заступних схем елементів ЕЕС	8
2	Тема 2. Розрахунок усталених режимів лінії з навантаженням	8
3	Тема 3. Розрахунок усталених режимів мереж розімкненої конфігурації	8
4	Тема 4. Розрахунок усталених режимів простих замкнених мереж	8
5	Тема 5. Методи оптимізації усталених режимів електричних мереж	8
	Разом	40

6. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено.

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Загальна характеристика режимів електроенергетичних систем	12
2	Тема 2. Рівняння режимів	12
3	Тема 3. Застосування алгебри матриць для розрахунку режимів	12
4	Тема 4. Розрахунок режимів електроенергетичних систем в окремих випадках	12
5	Тема 5. Чисельні методи розв'язання рівняння режиму	12
6	Тема 6. Алгоритмізація методів розрахунку режимів ЕЕС	12
7	Тема 7. Особливі режими електроенергетичних систем	12
8	Тема 8. Методи оптимізації режимів електроенергетичних систем	15
9	Тема 9. Оптимізація розподілу активної потужності між електростанціями	15
10	Тема 10. Оптимізація режиму електричної мережі за напругою, реактивною потужністю і коефіцієнтам трансформації	15
11	Тема 11. Характеристика інших задач оптимізації	15
	Разом	144

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Навчальним планом не передбачено.

9. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекцій і практичних занять усним опитуванням. Виконується перевірка індивідуальних завдань виконаних на практичних заняттях.

Проводиться семестровий письмовий іспит в обсязі матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни «Методи розрахунку й оптимізації режимів електроенергетичних систем», і в терміни, встановлені навчальним планом.

Під час семестрового контролю враховуються результати виконання практичних робіт відповідно до розподілу балів, які отримують студенти:

Поточний контроль					РР	МБ	ФК Іспит
Пр1	Пр2	Пр3	Пр 4	Пр 5			
8	8	8	8	8	-	40	60

Примітка: Пр1, Пр2, Пр3 і т.д. практичні роботи, Лр1, Лр2, Лр3 і т.д. лабораторні роботи МБ - максимальний бал, що може набрати студент, ФК - Форма контролю, РР – розрахункова робота

10. Оцінювання знань студентів

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою та чотирибальною – відмінно, добре, задовільно для іспиту. При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними шкалами:

За 100-бальною шкалою	Для іспиту
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Методи розрахунку й оптимізації режимів електроенергетичних систем» відповідає ліцензійним і акредитаційним вимогам, а саме:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Курс лекцій.
3. Методичні рекомендації для практичних занять.
4. Екзаменаційні білети з дисципліни.

12. Рекомендована література

Базова

1. Кириленко О.В. Математичне моделювання в електроенергетиці: підручник. Кириленко О.В., Сегеда М.С., Буткевич О.Ф., Мазур Т.А. – Львів: Вид-во нац. Ун-ту «Львівська політехніка», 2013. – 608 с.

2. Журахівський А. В. Оптимізація режимів електроенергетичних систем. / А. В. Журахівський, А. Я. Яцейко. // Навчальний посібник. Друге видання, виправлене. Львів: Видавництво Львівської політехніки. – 2010. – 140 с.

Базова

1. Расчеты и анализ режимов работы сетей / Под ред. В.А. Веникова. - М.: Энергия, 1974. - 336 С.

2. Электроэнергетические системы в примерах и иллюстрациях / Под ред. В.А. Веникова. - М.: Энергоатомиздат, 1983. - 504 С.

3. Жуков Л.А. Установившиеся режимы сложных электрических сетей и систем: методы расчетов / Жуков Л.А., Стратан И.П. М.: Энергия, 1979. – 416 с.